

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України**

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

**Студентський науковий гурток «Клуб юних
теоретиків»**

**Студентський науковий гурток «Дискусійний
клуб «De jure!»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

16 листопада 2023 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVI
Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 16 листопада 2023 р.) / Укладачка:
Віра Качур. К., 2023. 234 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**

Управління сільськими територіями як суспільний процес*

З часів здобуття незалежності України, на селі докорінно змінилися відносини власності, форми господарювання, поширилися альтернативні види діяльності (сільський туризм), розширилися функції та права органів місцевого самоврядування, сільських громад, суспільних організацій. Натомість, необхідного ефекту це не дало. Наша держава постала перед викликами у сільській місцевості, такими як: проблеми зайнятості та безробіття, бідності, відтворення сільського населення в цілому. У відповідності до глобальних тенденцій сучасного соціально-економічного розвитку сільський спосіб життя стає менш престижним, неухильно скорочується кількість сіл, сільських жителів. Вказані процеси потребують постійного державного регулювання, розробки нових підходів щодо організації сільських територій, вдосконалення управління ними.

З початку повномасштабного вторгнення, ситуація в сільській місцевості стала критичною. Розпочалася масштабна міграція населення, багато селищ було зруйновано і значна територія нашої держави залишається під окупацією.

Дослідженню питань управління та розвитку сільських територій займалися такі вчені як В.М. Єрмоленко, О.В. Гафурова, О.Д. Гудзинський, А.С. Даниленко, О.Ю. Єрмаков, С.М. Кваша, О.І. Павлов, В.В. Юрчишин тощо.

Як вказано у Концепції розвитку сільських територій, основними причинами погіршення соціально-економічного та екологічного стану сільських територій є:

- відсутність цілісної послідовної державної політики, спрямованої на комплексний розвиток сільських територій, в основі якої закладені потреби територіальних громад села, селища;
- недостатність обсягів державної фінансової підтримки існуючих програм, спрямованих на сільський розвиток;
- низький рівень забезпечення сільського населення соціальними та економічними послугами на селі;
- нерівномірність забезпечення центрами первинної медичної (медико-санітарної) допомоги, низький рівень якості та доступності первинної медичної допомоги;
- неврахування екологічних вимог у виробничих процесах, що відбуваються на селі тощо [1]

* Наукова керівниця – професорка кафедри аграрного, земельного та екологічного права імені академіка В.З.Янчука Національного університету біоресурсів і природокористування України Олена Гафурова

На нашу думку, одним з основних причин нераціонального управління сільськими територіями є відсутність цілісної державної політики держави.

Відзначимо, що підсистему управління та організації сільських територій формують: сільські та селищні ради, сільські громади, органи управління об'єктів виробничо- та соціально-економічної діяльності, представництва громадських суспільно-економічних, соціальних та екологічних організацій, асоціацій, фондів. Центрами організації сільських територій виступають села та селища (з розміщеними в них сільськими та селищними радами), населені пункти, які їм підпорядковуються, окремі фермерські поселення. Безпосередній управлінський вплив на розвиток сільських територій здійснюють районні та обласні органи місцевого самоврядування та в загальнодержавному масштабі – органи державної влади. [2]

Негативними чинниками може виступати корупція, яка пригальмовує ефективне управління сільськими територіями. Нажаль, корупційна складова у сільській місцевості є розповсюдженим явищем на території нашої держави. Так, за даними аналітичного порталу : «Чиновники місцевого самоврядування вчинили 49 корупційних злочинів: 16 пов'язані з розтратою або присвоєнням майна, 14 – з отриманням хабарів, 13 – із зловживанням службовим становищем, 6 – із зловживанням впливом. (Дані надані за 2020 рік)» [3]

В управлінні сільських територій треба враховувати, що досягнення високого рівня життя населення є основною метою економічного розвитку сільських територій. Рівень життя справляє суттєвий вплив на формування економічних інтересів сільських територій, оскільки те, чого вони хочуть досягти, напевно базується на їх поточному становищі. Нарешті, рівень життя населення сільських територій є важливим чинником реалізації їх економічних інтересів: очевидно, що заходи, які вимагатимуть режиму економії, по-різному сприйматимуться населенням сільських територій з різним рівнем добробуту [4].

На нашу думку, задля ефективного управління сільськими територіями, необхідно залучати людей (сільських жителів), які використовуючи власний досвід проживання на селі, могли залучатись для вирішення соціально важливих питань. Це б цілком відповідало положенню. ст. 5 Конституції України, де зазначено, що «Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.» [5]

Тому, ефективне управління сільськими територіями повинне враховувати такі важливі аспекти :

Участь громади. Управління сільськими територіями повинно бути засноване на участі та співпраці між місцевими громадами, владою та іншими зацікавленими сторонами. Громадська участь може включати в себе збори громадян, публічні слухання, консультації та інші форми взаємодії.

Стале використання ресурсів: Управління сільськими територіями передбачає раціональне використання природних ресурсів, таких як ґрунти, вода, ліси та інші природні багатства. Це означає збереження ґрунтів, використання сучасних методів сільського господарювання та розвиток екологічно чистих технологій.

Економічний розвиток: Управління повинно сприяти економічному розвитку сільських територій. Це може включати в себе розвиток сільського господарства, туризму, малого бізнесу та інших економічних секторів, що сприяють зростанню доходів мешканців.

Соціальна справедливість: Управління повинно бути справедливим та рівноправним для всіх членів громади. Це включає в себе забезпечення доступу до освіти, охорони здоров'я, житла та інших соціальних послуг.

Таким чином, необхідно приділяти значну увагу раціональному управлінню сільськими територіями, у першу чергу сформовуючи послідовну державну політику. При виділенні фінансів із державного бюджету на розвиток села, необхідно приділяти увагу боротьбі із корупцією, усі закупівлі на місцевому рівні повинні бути прозорими для громадськості.

Література

1. Розпорядження КМУ від 23 вересня 2015 року №995-р «Про схвалення Концепції розвитку сільських територій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80#n8>

2. Снявська І.М. Управління сільськими територіями та підвищення його соціально-економічної ефективності. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.2/262.pdf>

3. Корупція у цифрах: як змінюється кількість покараних, оцінка українців і місце у рейтингах. Слово і діло. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/07/23/infografika/suspilstvo/korupczyia-cyfrax-yak-zminyuyetsya-kilkist-pokaranyx-oczinka-ukrayincziv-misce-rejtynhax>

4. Морозюк Н.В. Особливості розвитку системи управління селом на територіях з низькою щільністю населення / Морозюк Н.В., Терещенко В.К. // Науковий вісник НУБіПУ. - 2009.-Вип. 142.- Частина 2. – С. 255-259.

5. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>